

Socialstyrelsen

Litteraturliste til temaet
Voksne med
udviklingshæmning

august 2020

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet 27. august 2020

Litteraturliste til temaet Voksne med Udviklingshæmning

Baggrund for søgning

År for søgning

September og oktober 2015

Tidsmæssig afgrænsning

2007-2012. Søgningen er foretaget i september og oktober 2015.

Målgruppe

Voksne med udviklingshæmning

Litteraturlisten er tilføjet litteratur, efter artiklen Socialstyrelsens igangværende initiativer blev opdateret med artiklen Socialstyrelsens initiativer, juli 2019. Desuden blev artiklen KRAP opdateret august 2020. Tilføjelserne findes nederst i dette dokument.

Den samlede litteraturliste

Andersen, Jonna (2011). Anerkendende pædagogik i den pædagogiske praksis med voksne mennesker med udviklingshæmning. *Udvikling, (1): 12-13.*

Baker, V et al. (2010). *Adults with learning disabilities (ALD): Position Paper.* London: RCSLT (Royal College of Speech and Language Therapists).

Bengtson, Steen et al. (2015). *Metoder i botilbud. En kortlægning af botilbud i Region Syddanmark, af de metoder, som de anvender, og af potentialet for fornyelse på området.* Kbh: SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Bengtsson, Steen (2012). *Vækstfaktorer på det specialiserede socialområde.* Kbh: SFI

Bengtsson, Steen et al. (2003). *Handicap, kvalitetsudvikling og brugerinddragelse.* Kbh: AKF Forlaget.

Bonfils, Inge Storgaard (red.) et al. (2013). *Handicapforståelser mellem teori, erfaring og virkelighed.* Kbh: Akademisk Forlag

Bøttcher, Louise og Dammeyer, Jesper (2010). *Handicappsykologi: En grundbog om arbejdet med mennesker med funktionsnedsættelse.* Frederiksberg: Samfundslitteratur

Carr, Alan (1999). *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology: A Contextual Approach.* Abingdon: Routledge.

Damgaard, Malene et al. (2013). *Hverdagsliv og levevilkår for mennesker med funktionsnedsættelse.* Kbh: SFI.

De Forenede Nationer (2008). *FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap.* Kbh: Det Centrale Handicapråd.

Det Centrale handicapråd (2001). *Handicap og ligebehandling: Et refleksionspapir*. Kbh: Det Centrale Handicapråd.

Ellingsen, Cato Brunvand & Sørensen, Ditte (2010): *Et værdigt liv for mennesker med udviklingshæmninger: En udfordring til socialpædagogisk praksis i Norden*. [s.l.]: NFFS – Nordisk Forum for Socialpædagogik.

Engen, Mie (2014). *Professionel praksis i botilbud for mennesker med udviklingshæmning: Om den daglige kamp for en menneskelig omsorg*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.

Eplov, Lene et al. for Sundhedsstyrelsen (2008). *Fremme af mental sundhed: Baggrund, begreb og determinanter*. Kbh: Sundhedsstyrelsen.

Flachs, Esben Meulengracht, et al.(2014). *Sundhedstilstanden blandt voksne med udviklingshæmning*. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

Fredens, Kjeld (2012). *Mennesket i hjernen: En grundbog i neuropædagogik (2. udg.)*. Kbh: Hans Reitzel.

Freltofte, Susanne (2007). *Udviklingsalder hos voksne udviklingshæmmede (2. udg.)*. Kalundborg: Forlaget Bakkedal ApS.

Friis O'Donnell, Pia & Willemoes Jensen, Maj (2011). *En hjerne til forskel: Neuropædagogik og faglighed på botilbud for voksne med varig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne*. Aarhus: Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU)

Friis O'Donnell, Pia & Willemoes Jensen, Maj (2013). Neuropædagogik og faglighed i botilbud for voksne udviklingshæmmede. I: Langager, Søren (red.): *Perspektiver på pædagogisk faglighed i botilbud for voksne med udviklingshæmning: En KvaliKomBo Antologi*. Aarhus Universitet

Heslop, P. et al (2013). *Confidential inquiry into premature deaths of people with learning disabilities (CIPOLD) Final report*. Bristol: Norah Fry Research Centre, University of Bristol. Tilgængelig fra: www.bristol.ac.uk/cipold/fullfinalreport.pdf.

Holden, Børge (2008). *Psykiske lidelser og udviklingshemning: Atferdsanalytisk forståelse og behandling*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Højmark, Annemarie (2009). *Om tilsætning og opfindsomhed: En pædagogisk antropologisk undersøgelse om begrundelser i socialpædagogisk arbejde med voksne med udviklingshæmning i botilbud*. Aarhus: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole(DPU) Aarhus Universitet

Ineland, Jens (2013). *Mäta hälsa, levnadsvanor och livsvillkor hos personer med utvecklingsstörning: Teoretiska och metodologiska perspektiv och överväganden*. Östersund: Pedagogiska Institutionen, Umeå Universitet.

Ineland, Jens (2014). Kropp och känsla: Perspektiv på utvecklingsstörning och hälsa. *Socialmedicinsk Tidsskrift*, Vol. 91(6): 640-649.

Jeppsson, Eva, et al. (2012). *Livsløp med funksjonshemming*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Haslam, Trine Lolk (2010). *Evaluering af kvalitetsudvikling af praksis gennem anvendelse af neuropædagogik i demensomsorgen*. Aalborg: CEPRA, Videnscenter for Evaluering i praksis, University College Nordjylland.

Kassah, Alexander Kwesi, et al. (2009). *Funksjonshemming, Sentrale ideer, modeller og debatter*. Bergen: Fakkbogforlaget.

Kermit, Patrick, et al. (2015). *Utviklingshemming: Hverdagsliv, levekår og politikk*. Oslo: Oslo Universitetsforlag.

Kittelsaa, Anna et. al (2015). *Levekår for personer med nedsett funksjonsevne: Fellestrekk og variasjon*. Trondheim: NTNU samfunnsforskning.

Langhoff Nielsen, Anna Marie & Torp, Bente (2014, 12. nov.). *Neuropædagogik i et relationelt perspektiv*. VISS.dk. Tilgængelig fra:
<https://viss.skanderborg.dk/VIDEN/Artikler1/Neurop%C3%A6dagogik/Neurop%C3%A6dagogik-i-et-relationelt-perspektiv-1.aspx>. [lokaliseret 07-01-2016].

Bekendtgørelse af lov om social service, LBK nr. 254 af 20/03/2014.

Lyhne, Jørgen og Langhoff Nielsen, Anna Marie (2014). *Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse: Voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne*. Kbh: Dansk Psykologisk Forlag.

Lyhne, Jørgen (2014). Neuropædagogiske uddannelsesmuligheder i Danmark. *Kognition & Pædagogik*, Vol. 24(93): 88-93.

Lyng, Bente (2011). Appreciative Inquiry og Anerkendende Pædagogik. *Kognition & Pædagogik*, Vol. 21(79): 36-49.

Lyng, Bente et al. (2009). Anerkendelsens landskab: Anerkendende forældresamarbejde. *0-14*, Vol. 19(1): 48-55.

Lyng, Bente (2008). Fornemmelse for anerkendelse. *Kognition og Pædagogik*, Vol. 18(68): 8-27.

Lyng, Bente (2007). *Anerkendende pædagogik*. Virum: Dansk Psykologisk forlag.

Metner, Lene et al. (2008). *KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik*. Frederikshavn: Dafolo.

Mortensen, Annie (2015). Neuropædagogik: Pædagogik med hjernen og med hjertet. I: Kjærgaard, Holger (red), *Social- og specialpædagogik*. Kbh: Akademisk forlag.

Møller, Lis (2008). *Anerkendelse i praksis*. Kbh: Akademisk forlag.

Socialstyrelsen (2015). *Magtanvendelser i forhold til personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne: Til fagpersoner*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2010). *Alltjämt ojämlikt!: Levnadsförhållanden för vissa personer med funktionsnedsättning*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Steive, Karin (2012). *När mat och alkohol på gruppbo-staden blir ett dilemma - om livsstilsrelaterad problematik bland personer med utvecklingsstörning*. FoU-Södertörns skriftserie nr. 106, 2012. [s.l.]: FOU Välfärd.

Thomsen, Ulla Søgaard, et. Al (2010). *FN's konvention om rettigheder for personer med handicap: På let dansk*. København: Socialministeriet.

Thorsen, Kirsten, et. Al (2012). *Livsløp med funksjonshemming*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Thybo, Peter (2013). *Neuropædagogik: Hjerne, liv og læring*. Kbh: Hans Reitzels forlag.

Hjemmesider:

<http://tilbudsportalen.dk/> (11. januar 2016.)

<http://www.ulf.dk/forside/ny>

<http://www.tilbudsportalen.dk/>, tilgået 10/3 2016.

[PCAPS http://pcaps.dk/kursuskatalog/](http://pcaps.dk/kursuskatalog/)

<http://socialstyrelsen.dk/handicap/udviklingshaemning/om-udviklingshaemning/definitioner-og-kriterier>

www.sim.dk

Litteratur tilføjet efter temaets opdatering af artiklen Socialstyrelsens initiativer, juli 2019

Lyk-Jensen, Stéphanie Vincent et al. (2018). *Mestring blandt forældre til børn med handicap: Evaluering af effekt, økonomi og implementering af mestringsprogrammet*. Kbh.: VIVE.

Rambøll (2018). *KRAP til voksne med udviklingshæmning på længerevarende botilbud: Evalueringsrapport*. Udarbejdet af Rambøll for Socialstyrelsen. Rambøll.

Rasmussen, Janina Gaarde & Kjær, Stine (2015). *Kursus i medborgerskab – til voksne med udviklingshæmning: Kursusvejledning*. Odense: Socialstyrelsen.

Rasmussen, Janina Gaarde (2016). *Kursus i medborgerskab: Erfaringer og resultater*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2017). *Kortlægning af målgruppe, tilbud og metoder til borgere med multiple funktionsnedsættelser uden talesprog*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018a). *Implementeringsguide til metoden KRAP: Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på botilbud (2. rev. udg.)*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018b). *Manual til metoden KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på botilbud (2. rev. udg.)*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018c). *Om metoden KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på botilbud (2. rev. udg.)*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2019, 2. juli). *Udbredelse af Stepping Stones – til forældre, der har et barn med handicap*. Socialstyrelsen. Tilgængelig fra <https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/handicap/udbredelse-af-stepping-stones> [lokaliseret 09-07-2019].

Litteratur tilføjet til temaet efter opdatering af artiklen KRAP

Lyng, Bente (2007). *Anerkendende pædagogik: Om nærvær i børnehøjde*. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag.

Metner, Lene & Bilgrav, Peter (2019). *KRAP grundbogen*. Frederikshavn: Dafolo.

Metner, Lene & Storgård, Peter (2008). *KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik*. Frederikshavn: Dafolo.

PsykologCentret (u.å.). *Kurser*. PsykologCentret. Tilgængelig fra <https://krap.com/kurser/> [lokaliseret 21-02-2020].

Rambøll (2018). *KRAP til voksne med udviklingshæmning på længerevarende botilbud: Evalueringsrapport*. Udarbejdet af Rambøll for Socialstyrelsen. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018). *Om metoden KRAP. Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på længerevarende botilbud*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018). *Manual til metoden KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på længerevarende botilbud*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018). *Implementeringsguide til metoden KRAP: Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik til voksne med udviklingshæmning på botilbud*. Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk